

FITXA TÈCNICA

Dades de l'element

Denominació: la Porxada
Municipi: Granollers
Comarca: Vallès Oriental
Localització: plaça de la Porxada, al centre de la ciutat, davant de l'edifici de l'Ajuntament
Època: construït entre 1586 i 1587 pel mestre d'obres Barromeu Bruñalt; reparacions als segles XVIII, XIX i XX
Ús: aixopluc d'activitats comercials setmanals i actes culturals i recreatius
Propietat: Ajuntament de Granollers

Intervenció arquitectònica

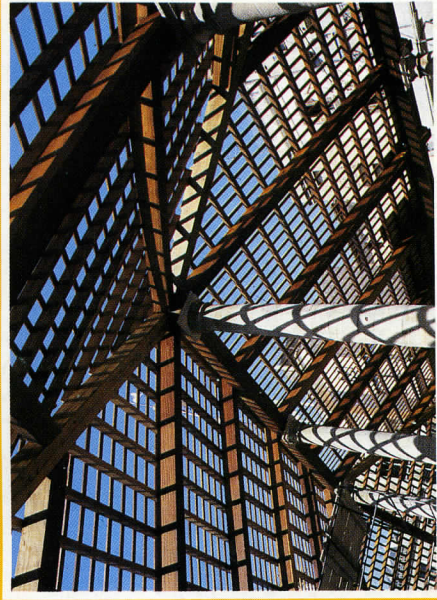
Projecte i direcció de l'obra: Antoni González, Josep Rovira i Pey, arquitectes
Col·laborador: Josep M. Moreno, aparellador
Empresa constructora: COPRHOSA (Candi Prat i Josep Sabata, constructors), Granollers
Fusteria: Santaaulàlia Societat Cooperativa Particular. Santa Eulàlia de Riuprimer
Metalls: Alfred Masdeu. Santa Eulàlia de Riuprimer
Pedra natural: Joan Dudas. Vic
Electricitat: Joan Pi i Barbany. Granollers
Pintura: Osona de Pintures, S.A. Vic
Ceramista (gerres): Antoni Cumella. Granollers
Ceràmica (careners i tortugues): Ceràmiques Est. La Bisbal
Servei de grua: Grues del Vallès. Granollers
Perforacions: Losan, S.A. Barcelona
Estudi dels materials i del penell: Josep M. Moreno
Estudi històric: M. José Sureda
Estudi artístic: Raquel Lacuesta

Dates de realització

Treballs de desmuntatge: juliol-setembre de 1984
Projecte de restauració: febrer de 1985
Inici de les obres: març de 1985
Acabament: febrer de 1986

Text:

Antoni González, Raquel Lacuesta

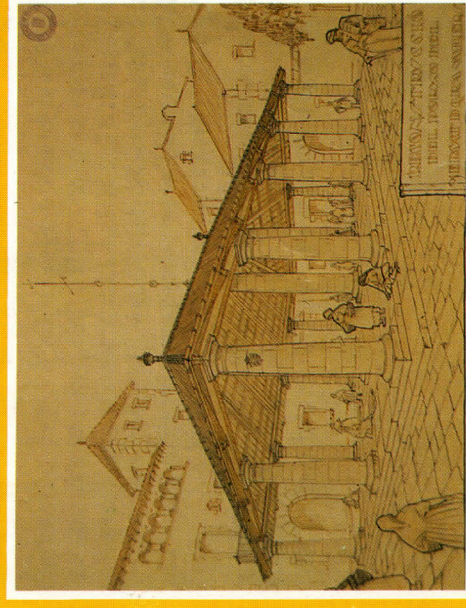
Reconstrucció de la coberta. Setembre 1985

La Porxada, reconstruïda. Març 1986

Restauració de la Porxada de Granollers (Vallès Oriental)

1986

Perspectiva de B. Caballol, 1918

Diputació
de Barcelona

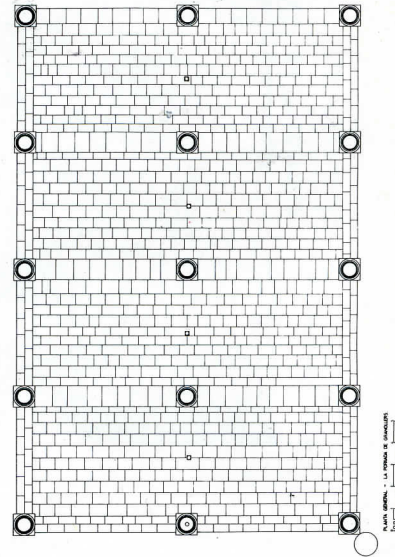
Servei del Patrimoni
Arquitectònic

A la ciutat de Granollers hi ha mercat cada dijous; més ben dit, cada dijous Granollers esdevé un immens mercat. De fet, la fundació de la vila medieval de Granollers, esmentada en un document de l'any 944, es deu al mercat que se celebrava al terreny que avui ocupa la ciutat. Alguns documents del segle XI l'anomenen *Granularios Superiore* i parlen de *mercato e granularis* i de *forum granularios*.

El tres de febrer de 1485, en plena segona guerra dels remences, Granollers va ser saquejada pels camperols. Llavors es va iniciar una davallada de la ciutat, però el mercat no va patir gràcies als privilegis reials, especialment els acords aprovats per les Corts de Montsó de 1547. El procés d'enfortiment del mercat va culminar amb la construcció, a final del segle XVI, de la nova *Porxada* o llotja del gra. Va ser edificada entre 1586 i 1587 pel mestre d'obres Bartomeu Brufalt pel preu de 703 lliures barcelonines i 10 sous.

El 1872, va ser habilitada com a mercat diari. En la fàbrica hi ha constància de reparacions datades del 1771, 1872, 1881 i 1940, a més d'altres que també s'hi van fer al llarg del temps. La darrera es va fer com a conseqüència de la destrucció produïda el 31 de maig de 1938 pel bombardeig de Granollers, denominat aleshores el Guernica català. Després de la guerra civil, la Porxada va tornar a aixopugar el mercat dels dijous.

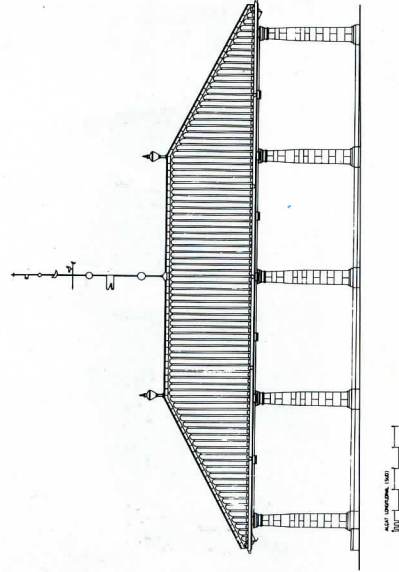
Els darrers temps, sota la coberta de la Porxada, la ciutat de Granollers no sols ha celebrat el mercat sinó també tota mena d'actes ciutadans, culturals i recreatius, i la seva imatge s'ha consolidat com a símbol de la ciutat.

La Porxada és una construcció renaixentista de planta rectangular de 24 x 14,73 metres, formada per una coberta a quatre aigües d'estructura de fusta, solera ceràmica i teula àrab, suportada per quinze columnes toscanes de pedra de marès —les dotze perimetríques, de 4,70 m d'alçada, i les tres centrals, de 8 m— que descansen sobre una plataforma aixecada respecte al nivell de la plaça. Les columnes estan construïdes amb carreus replantillats, tenen el fust llis, el capitell motllurat i la base àtica simplificada.

A la teulada, les aristes es cobreixen amb peces especials de carener, que són de ceràmica vidrada de color verd. A cada vèrtex del carener hi ha una gerra de coronament, també de color verd, i, al bell mig, s'aixeca el penell original del segle XVI, de 7,5 m d'alt, format per un arbre de ferro i esferes de coure, que pertany a la classe denominada de creu i gallet.

El penell conté els símbols de la vila: l'estament polític, representat per una banderola de puntes que oneja al vent; el social, representat pel corn de l'abundància, amb la flexa i la lluna als extrems i el gall al damunt, i el religiós, simbolitzat per una banderola petita i una creu. S'hi troben, doncs, plasmats el món (l'esfera), el poder (les banderes), la riquesa (el corn), el temps (el gall) i la fe (la creu).

El mes de juny de 1984, a causa del mal estat de l'embigat, l'edifici va començar a desplomar-se i l'Ajuntament de Granollers va sol·licitar de la Diputació de Barcelona ajut tècnic i econòmic per a la reparació. El desmuntatge de la coberta es va iniciar el dia 9 de juliol i els treballs van durar poc més de dos mesos. Es va evitar, així, l'ensorrament i es va facilitar la presa de dades per redactar el projecte de reconstrucció.

La intervenció es va plantejar com una estricta recuperació de l'element per al mateix ús comercial i cultural que ja tenia, sense oblidar-ne el valor emblemàtic. És per això que es va seguir un criteri de fidelitat a la forma i a l'espai arquitectònics i es va optar per reconstruir la coberta substituint els elements deteriorats per altres de fets de nou. Durant el desmuntatge s'havia pogut comprovar que aquesta havia estat l'actitud tradicional dels qui havien intervingut anteriorment en la Porxada.

En la reconstrucció de l'estructura de fusta es va mantenir l'esquema original. Es van aprofitar les jàsseres angulars que es conservaven en bon estat, les quals havien estat col·locades en les reparacions anteriors. En canvi, els cavallets i les gerres de ceràmica vidrada es van haver de refer. La conducció elèctrica es va amagar dins d'una columna perimètrica, que va ser perforada a tal fi.

El terra de la Porxada es va pavimentar de nou amb lloses de pedra, però el de la plaça que l'envolta —que és anterior a 1984— no es va tocar.

La Porxada reconstruïda continua essent un signe d'identitat per a Granollers. Malgrat que la major part dels materials són nous, els granollerins en parlen com si es tractés de la mateixa Porxada que va construir Bartomeu Brufalt fa quatre segles. De fet, la continuïtat dels elements essencials —forma, espai i significació col·lectiva— fa que sigui efectivament la de sempre.

